ZEMĚDĚLSKÝ ARCHIV.

ČASOPIS VĚNOVANÝ VĚDĚ A PRAXI VÝROBY ZEMĚDĚLSKÉ.

ORGÁN VYSOKÉ ŠKOLY ZEMĚDĚLSKÉHO A LESNÍHO INŽENÝRSTVÍ PŘI ČESKÉM VYSOKÉM UČENÍ TECHNICKÉM V PRAZE.

Vrchní redaktor: Prof. Ing. Dr. techn. VL. BRDLÍK.
Redaktor: Ing. Dr. techn. ANT. DOŠEK.

ROČNÍK DVACÁTÝ ČTVRTÝ.

PRAHA.
KNIHTISKÁRNA »POLITIKA«. — NÁKLADEM ZEMĚDĚLSKÉHO ARCHIVU.
1933.

SEZNAM ODBORNÝCH REFERENTŮ.

Bruthans J., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Butovský B., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Došek A., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Drbal K., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Duchoň Fr., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Dvořák Josef, Ing. — vys. škola zem., Praha.

Gössl Vl., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Hampl B., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Kalus J., Prof. Ing. — hosp. škola, Přerov.

Káš V., Ing. Dr. — min. zem., Praha.

Klečka A., Doc. Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Klika Jar., Doc. PhDr. — vys. škola zem., Praha.

Klonov Vl., Ing. Dr. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Knespl J., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Košák V., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Kříž K., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Kříž K., Ing. Dr. — výzk. stanice, Osek u Rokycan.

Kubec Fr., Prof. JUDr. — vys. škola zem., Praha.

Kurz V., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Lacina Lad., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Macek K., Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Mašek Jar., Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Minář M., Ing. Dr. — výzk. ústavy Praha.

Najmr S., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Náprstek J., Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Neuwirth V. — výzk. ústav cukrovar., Praha.

Pitra Jan, Ing. — výzk. ústavy, Praha.

Piskáček V., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Podubský V., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Poustka K., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

Sedláček J., Prof. Ing. — hosp. škola, Chrudim.

Slanina A., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Stehlík A., Ing. Dr. — min. zem., Praha.

Svoboda E., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Špirhanzl J., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Tumlířová M., Ing. Dr. — min. školství, Praha.

Turk R., Ing. — účet.-sprav. ústav, Praha.

Tužil J., Ing. — Zem. Jednota, Praha.

Tvrzský J., Ing. — vys. škola zem., Praha.

Volf R., Ing. Dr. — výzk. ústavy, Praha.

Vrbenský V., Ing. Dr. — vys. škola zem., Praha.

OBSAH.

Prokeš Jaroslav, Doc. PhDr.: Doc. PhDr. Josef Kazimour †.

I. Původní práce.

Strana

Caivas Karel, Ing. Dr.: Skladování zrna ve světle moderní techniky 27
Gössl Vlad., Ing. Dr.: Genetické typy půd školního závodu uhříněveského . . 217
Gössl Vlad., Ing. Dr.: Hospodářská klasifikace a bonitace půd školního závodu uhříněveského 315
Hlouška Josef, Ing.: Srovnání vývoje a produktivnosti domácí české husy s jinými rasami hus v Čechách chovanými 12
Klečka A., Ing. Dr.: Močůvkové plevele a příčina jich rozšiřování 117
Kunz Emil, Ing. Dr.: Pokusy s čiroky, sudanskou trávou a prosy jako picninami 130
Kunz Emil, Ing. Dr.: Pohyb alkaloidu během klíčení a zrání semene u Lupinus angustifolius v. L. 447
Kunz Emil, Ing. Dr.: Reakce lupaninu a lokalisace lupaninu v semeni Lupinus angustifolius v. L. 354
Kurz Vilém, Ing. Dr.: Vlna ovcí valašek a jich kříženců s ovcí karakulskou . 248
Kurz Vilém, Ing. Dr.: Česká ovce selská, oblast jejího chovu a zhodnocení její vlny 334
Mašek Jaroslav, Ing.: O chemickém složení československých roquefortů . . 127
Mašek Jaroslav, Ing.: O různostech pozorovaných při stanovení bodu mrazu mléka 439
Slanina A., Ing.: Spotřeba rodin zemědělců ve srovnání se spotřebou rodin úředníků, zřízenců a dělníků 33
Slanina A., Ing.: Stravování zemědělců u srovnání se stravováním úředníků, zřízenců a dělníků 235
Stádník Jaroslav, Ing. Dr.: Triticum aestivum a Triticum durum 429
Pokus o vlivu bramborů, cukrovky, krmné řepy a cukru na přírůstky živých vah u prasat 1

Comptes-rendus des principaux ouvrages parus dans la 24ème année . . . 511

II. Rozpravy.

Dvořák L. F., JUDr.: Úrok jako součást výrobních nákladů v zemědělství . 81
Gössl Vlad., Ing. Dr.: Vliv hlavních půdotvorných činitelů na reakci půdy a rozšíření acidity se zřetelem k půdám českým 197
Junek Fr., Ing.: Uplatnění a existenční možnosti zemědělských inženýrů . . 503
Klečka Ant., Ing., Dr., a *Fabián J.,* Ing. Dr.: Náměty o zlepšení kvality sena a pastevní píce 308
Klika Jar., PhDr.: O zásadách geobotanického mapování v zemědělství a lesnictví 403
Klonov Vlad., Ing. Dr.: Výsledky pětiletého budování zemědělství SSSR. . . 492
Kubec Frant., Prof., JUDr.: Nástin vývoje a dnešního stavu vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství v Praze 287
Macháček L., Ing.: Podstata výrobní zemědělské krise a její řešení na Podkarpatské Rusi 180
Maloch Mil., Ing. Dr.: Lukařsko-pastvinářské poměry ve Vorarlbergu . . . 412
Peklo Jar., Prof., PhDr.: Podmínkou jakostního ovoce — zdravotní jeho stav 95
Poustka Karel, Ing. Dr.: Význam Lumbricid v zemědělství 112
Šašeci Oto, Ing.: Průběh zemědělské krise v r. 1931—1932 202
Ševčík Vilibald, Prof., Ing. Dr.: Uplatnění lesních inženýrů v praxi 509
Vůle Lad., Ing.: Rentabilní soutěž hlavních plodin v řepařském závodě . . 294
Vůle Lad., Ing.: Použití výsledků rentabilní soutěže plodin ke zvýšení rentability závodu 398

III. Rozhledy.

I. Agrometeorologie, pedologie, biochemie, produkce rostlinná, ušlechťování rostlin, fytopathologie.

Strana

Agrometeorologická pozorování — zdokonalení (Tamm) 359
Aleppské proso — vhodnost pro Mitscherlichovu metodu (Krügel) 459
Alpin zakládání v domácích zahrádkách (Kavka) 149
Atlas zemědělských map (Krische) 452

Bonitace půdy (Yarilov) 45
Bramborové odrůdy — reakce vůči strupovitosti (Schlumberger) 369
Bramborů standardisace (Philippi) 460
Brambory maltské (Oberstein) 364

Cukrovky nepřátelé (Schmidt) 265

Draselných solí účinky na podzolovaných půdách (Дружинин) 260
Draslem hnojení — určení potřeby aspergillovou methodou (Niklas) 361
Dusíkaté hnojení motýlokvětých rostlin (Klečka, Fabian) 144, 258
Dusíkaté vápno na naplavených kyselých půdách (Schnitt) 142

Erstlingu degenerační zjevy (Hey) 147

Fosforečné kyseliny citronově rozpustné stanovení (Němec) 259
Fosforečné kyseliny rozpustnost v půdě (Rauterberg) 458
Fysikální analysa jako pomůcka oceňování půdy (Nostitz) 139
Fytopathologie hospodářská (Baudyš) 369

Geografie strukturální Č. S. R. (Савицкій) 453

Háďátko řepní — snižování škod meziplodinou (Rademacher) 48
Háďátko řepní — umělé reaktivování draždidly (Goffart) 266
Háďátko řepní — vliv fysikálních činitelů na jeho cysty (Schmidt) 49
Hliníku určování 8-oxychinolinem (Jung) 360
Hniloba cukrovky — souvislost s povahou půdy (Miklaszewski) 366
Hniloba cukrovky — účinek teploty (Tompkins) 49
Hnojení potřeba kys. fosforečnou a draslem (Becker) 459
Hnojení — vliv na reakci a úrodnost půdy (Gericke) 457
Hnojení zahrad (Klečka, Fabian) 149
Hnojiv vliv na reakci půdy (Gericke-Wilhemj) 458
Hnojiv vliv na vzrůst rostlin a rostlinná společenstva 44
Hnůj statkový a hospodářská krise (Nuschmann) 257
Hořčíku stanovení (Nehring) 259
Hořčík v půdě (Arany) 457
Humus a úrodnost půdy (Roemer) 141

Choroby rostlin (Escherich) 463
Choroby stébel na pšenici (Moritz) 146

Kadeřavosti přenášení (Severin) 50
Koloběh uhlíku a dusíku v půdě (Page) 457
Kysličníky železa v přírodě (Harassowitz) 143

Lámavost stébla, volba odrůdy (Feistritzer) 262
Larvy tiplic a jich potírání chemikáliemi (Casow) 148
Len — vápnění na podzolovaných půdách (Дружинин) 362
Lupina sladká (Bauer) 458

Maločlenec — biologie (Langenbuch) 367
Mikropedologie (Kubiena) 140
Mikrotechnika botanická (Kavina) 145
Moucha buráková (Bremer-Kaufmann) 264

Strana

Moucha buráková — klimatické podmínky výskytu (Rambousek, Neuwirth) 147
Moucha buráková — výskyt v roce 1931 (Kaufmann) 366
Mouchy burákové biologie a potírání (Lambers Hill) 49
Mouchy burákové hubení (Blunck, Kaufmann) 50, 368
Mrchožroutů praktické potírání pomocí rozprašovače 265

Neštovice řepné — biologie, epidemiologie, obrana (Stilze) 367
Neštovice řepné ve Španělsku, ochrana proti nim (Schmidt) 48
Nosatci v Uhrách (Gröf) 368

Obilovin zakořeňování (Prjanischnikow) 261

Pedologická příručka (Smolík-Prát-Němec) 451
Pcháč rolní — jeho hubení (Heinisch) 263
Plevelů hubení strojenými hnojivy (Klečka-Fabián) 264
Plísně v českých půdách (Niethamer) 456
Poléháním obilí škody (Schaffnit) 260
Pól zimy nový sibiřský (Obrutschew) 41
Přeslička a boj proti ní plísňovou infekcí (Popp) 369
Pšenice německé (Schnelle) 365
Pšenice — ohrožení mlynářské hodnoty plošticí (Lokscha) 461
Půd mapování v Bavorsku (Niklas, Hock) 360
Půd třídění (Utescher) 454
Půd výzkum mikrobiologický (Káš-Spirhanzl) 455
Půdní geografie (Неуструев) 42
Půdní konstanty (Contts) 453
Půdní mapy Českobrodska (Spirhanzl) 452
Půdní prozkum vojvodství lublinského (Mieczynski) 451
Půdních částic koagulace vodík. iony (Musierowicz, Smolík) 360
Půdoznalecké mapování — Stremmeho methoda (Selke) 257
Půdoznalství (Глинка) 42
Půdoznalství (Кравков) 43
Půdoznalství (Spirhanzl) 139
Půdy — pedochemický výzkum v Srbsku (Hejrebayep) 256
Půdy ulehlosti zkoušení (Till) 43
Půdy vyšetřování 44
Půdy výzkum a hnojení (Elleder) 43

Rakovina bramborů — vzdorné odrůdy (Köhler) 51
Rašelina a rašelinná hnojiva (Tacke) 364

Řepařství ohroženo (Ohly) 462

Sírany jako hnojivo (Bertrand-Silberstein) 143, 361
Slunečnice pěstování (Kujak-Dobertin) 364
Strupovitost bramborů — náchylnost odrůd (Longrée) 462
Strupovitost bramborů — potírání (Sibilia) 461
Superfosfátu a Thomasovy moučky stupňované dávky 362

Teplo v půdě — přístroj na měření (Abrecht) . . . . . .
Thomasova moučka — působení jejího vápna (Wilhelm) 259
Typy půdní — vztahy mezi biolog. aktivitou a genet. typy půd (Káš-Spirhanzl) 454

Úrodnost půdy (Yarilov) 45
Úrodnosti půdy stanovení (Krawkov) 47

Vodivost elektrická suspensí půdních (Sen) 454
Vojtěšky přesazování (Klinkowski) 459
Vymrzání obilovin — methodika zjišťování vzdornosti (Gazner) 146
Vývoz holandských bramborů a nová organisace jeho (Roth) 262
Výzkum synekologický lesa a louky (Zlatník, Zvorykin) 256
Výzkumná stanice řepařská v Poryní (Ohly) 363

Strana

Zelené hnojení — exaktní pokusy (Němec) 361

Živiny rostlinné — jich uvolňování vysoušením půdy (Zuncker) 256

II. Zootechnika, zvěrolékařství, bakteriologie, mlékařství, hygiena a biotechnologie živočišná.

Aerobní bakterie rozkládající celulosu (Winogradski) 470
Azotobacter — poutání vzdušného dusíku (Winogradski) 372
Azotobacter — poutání vzdušného dusíku (De Rossi) 373
Azotobacter — poutání vzdušného dusíku (De Rossi) 373

Bact. aerogenes a coli — rozlišování (Barthel) 272
Bakterie v hlízkách lupiny (Schaede) 62
Bakterií — schopnost poutati dusík vzdušný (De Rossi) 61
Bakteriologická metoda k stanovení hnojení (Keller) 58
Bakteriologická metoda k vyšetření potřeby hnojení (Keller) 470
Bakteriologické půdy — vliv ozařování (Prokš) 157
Bakteriologie másla (Dienert) 273
Bravuchov a nemoci (Wowra-Lentz) 150

Daň z porážek v Německu 155
Dědičnost — poměry potomstva při endo- a exogamii (Valšík) 370
Dědičnost vyrovnanosti vrhu selat (Lüthge) 465
Dobytka zpeněžování družstevní v Č. S. R. (Jadrníček) 156
Dusíku vzdušného poutání v půdě (De Rossi) 374

Chlup angorský — mechanické vlastnosti (Tänzer) 151
Cholodnyho metoda k mikroskop. studiu mikroflory půdní (Conn) 46

Jeseteři dunajští a kaviár (Kostomarov) 57
Jogurt (Fonassier) 377
Jogurt (Pavlák) 471

Kaprů generačních výběr (Wunder) 154
Kaprů chov (Sklower-Keller) 270
Koní arabských typy (Vetulani) 150
Kozy — délka březosti (Hinterthür) 154
Kožky karakulské (Ivanov) 52
Kravské zelí (Münzberg) 56
Kravské zelí jako pícnina (Schneider-Kleeberg) 55
Kravské zelí — určení krmné hodnoty (Fröhlich) 378
Krmení a krmiva (Münzberg) 379

Látek výměna u ryb (Demoll-Gaschott) 57

Margarin v másle (Eckl) 270
Máslo ovčí (Velich-Hanušová) 54
Mihule říční biologie (Ivanova) 154
Mikrobiologie — půdní rozbor (Winogradski) 59
Mléka molekulární konstanta (Bouin) 268
Mléka pasteurisace (Orla-Jensen) 268
Mléka redukční potentiály (Burnina) 269
Mléka tučnost — vliv okolní teploty (Brooks) 378
Mléka výroba v Belgii (Warnauts) 377
Mléka výrobce (Machens) 151
Mléka vyšetřování (Froidevaux) 376
Mlékem přikrmování mláďat (Gouin) 269
Mlékem zásobování Paříže, zdravotní kontrola (Nevol) 272
Morfologické a fysiolog. rozdíly zelenonožek koroptvovitých (Kaufman-Malarski) 464

Strana

Nematodi v žábrech raků (Schneider) 155

Obchod s karakulskými kožkami (Boudelot) 466
Ovce anatolské (Vetulani) 151
Ovce černá z Bains (Cournier) 267
Ovce — dědičnost barvy (Constantinesco) 152
Ovce Donadar (Adametz) 466
Ovce karakulské — dědičnost znaků (Bonikowski) 464
Ovcí chovu dějiny (Cremer) 52
Ovcí karakulských šedá varienta (Adametz) 370
Ovcí výživa mlynářskými odpadky (Leroy) 267

Pasteurisace mléka — přístroj Gloria (Orla-Jensen) 472
Pastva — stanovení přijaté potravy (Ericjan) 377
Plankton — vliv kysličníku uhličitého (Höll) 155
Plnokrevník anglický v Rumunsku (Moldoveanu) 150
Plnokrevník arabský (Seydel) 465
Ponrav hubení biologické (Zimmermann) 157
Prasat posuzování (Dahlander) 52
Prasat výkrm bez šrotu (Richter) 55
Pstruhů krmení (Gaschott-Probst) 56
Pstruhů krmení šrotem z čínského kraba (Probst) 271
Pstruhů pěstování v Prusku — statistika 371

Ryb chov umělý — ústavy v ČSR. (Schönfeld-Volf) 57
Ryb chytání na udici (Velík) 271
Ryb onemocnění plyny ve vodě (Mršić) 58
Ryb růst — pozorování (Willer) 372
Rybářské stanice biologické v Mnichově — zpráva 269
Rybářství v Bulharsku (Kostomarov) 467
Rybářství v Jugoslaviji (Thaller) 467
Rybníkářství učebnice (Schäperclaus) 372

Řasohub určení ve vodě (Potonié) 469

Silážování s Torosilonem (Hildebrandt) 378
Silování zelené píce (Münzberg) 472
Skot — rasa Héreus (Ginet) 266
Sok srbský (Popovič) 473
Stáje — desinfekce (Pope) 156
Stáje — klima (Lehmann) 149
Střeček (Spann) 59
Sýrařství na Podkarpatské Rusi (Miláček) 54
Syrovátky prodloužené okyselování (Laxa) 268
Sýrů rakovina (Laxa) 472

Toxičnost krve (Schlegerberger) 468

Úhořů tah z moře (Neubaur) 371

Váhy určení měřením (Déchambre) 267
Vemene zánět — colibacilový (Lesbouyries) 376
Vemene zánět — rozpoznání (Lesbouyries-Adam) 376
Vepři — jatečné a chemické složení (Schmitt a spolupracovníci) 473
Vepřů produkce (Russel) 151
Vitaminy v mléce (Schieblich) 55
Vlna česaná (Tänzer) 53
Vlnařská kontrola — výsledky (Leroy) 371
Vody přirozené — obsah kyslíku a sirovodíku (Stroeder) 271

III. **Soukromohospodářská věda zemědělská, národní hospodářství, agrární zákony a zřízení, pozemková reforma, statistika, obchod, vědecká organisace práce; mezinárodní styky; historie zemědělství; psychologie, filosofie a sociologie venkova.**

Strana

Bilance práce v kolekt. hospodářstvích SSSR. (Libkind) 65

Cen úroveň a budoucnost (Warren) 164
Ceny pevné žita a pšenice v Německu 475
Ceny zeměd. výrobků — předpovídání (Ezekiel) 168
Cukrovarnictví rusko-ukrajinské (Rabinovitsch) 274

Daňové zatížení zemědělců v Polsku (Tilgner) 279
Disparita cen obilí a chleba 476
Doprava mléka k zákazníkovi (Dorff) 65
Důchod zeměd. závodů v Bulharsku (Mollov-Kondov) 474
Dusíku — světová výroba a spotřeba 70

Encyklopedie výkonnosti — obchod 70

Hospodaření v Sasku 1925/26 až 1931/32 — výsledky 65
Hospodářské plány (Rüffer) 476
Hospodářství kolektivní v SSSR. 275
Hospodářství rolnická velkopolská (Dziedzic) 387
Hospodářství rolnické v Jugoslavii (Dubič) 159
Hospodářství sovětské státní v Rusku 69
Hospodářství v Braniborsku v r. 1931/32 161

Chov dobytka v Rusku 68

Jižní ovoce — výroba a obchod (Ritter) 163

Konjunktura a rozpočtová rovnováha (Dobrylovski) 165
Krise světová a přelidnění (Boháč) 276
Krise zemědělská — příčiny 276
Krise zemědělská v SSSR. (Markov) 160
Krise zemědělství socialistického v SSSR. (Schiller) 274
Kroniky obecní — poradna pro jich vedení 72
Kultury a plodiny Rumunska 159

Obyvatelstvo státu New York (Anderson) 162
Oddlužení rumunského zemědělství (Wynn) 381
Osevní plodiny — úvahy 71
Osevní postup a výrobní náklad (Steding) 63

Pachtovného úprava (Leština) 384
Pachtovného úprava (Černý, Báštecký) 477, 478
Peněžnictví mezinárodní v letech krise (Basch) 169
Pětiletka v Rusku — výsledky 160
Politika zemědělská SSSR. 276
Polonin využití (Maloch) 479
Prameny minerální — ochrana (Černý) 280
Produkce zemědělská světová v r. 1932 273
Prognosa hospodářská — neúspěch (Šauer) 273
Přehodnocení statků (Šamberger) 64
Pšeničný zákon anglický (Dixey) 383

Rakouská zemědělská a lesnická společnost 71
Rayonisace Ukrajiny (Sadowski) 159
Rentabilita rakouského zemědělství v r. 1930 (Strobal) 161
Rentabilita švýcarského zemědělství 475
Rentabilita zemědělství ve Württembersku (Bazlen) 381

Strana

Síla družstevní (Durand) 279
Sklizeň obilovin — použití (Fensch) 278
Sklizeň průmyslových plodin v SSSR. 67
Soudnictví v pracovních sporech (Sottner) 72
Sovchozy — továrny na obilí a maso 160
Správověda zemědělská (Laur) 158
Statistická příručka o výrobě a obchodu zeměd. produkty (Lakatoš) . . . 167
Statistické materiály SSSR. 387
Statistika zemědělská ročenka 1931/32 480
Statistika zemědělská účetní (Roth) 478
Statistika zemědělská v Německu (Sohn) 166

Školní statek Žabčice — zpráva o činnosti 71

Taxace půdy a zeměd. podniků (Moszczeński) 477
Trh zemědělský (Seedorf) 167
Tržba a ceny u družstev (Fajfr) 278

Účetnické ústavy zemědělské — úkoly (Tilgner) 278
Účetnické výsledky německého zemědělství 277
Účetnictví a číslo v zemědělském závodě (Babo) 165
Účetnictví shrnující s úplným inventářem (Löhr) 478
Účetnictví zemědělské v hospodářském a právním významu 277
Uhelný průmysl (Peters) 168
Urbanism v ČSR. (Moschelesová) 388
Urbánské poměry na Slovensku (Horák) 480

Velikost závodů — vliv na rolnická hospodářství (Fensch) 380
Výnos hrubý a čistý (Fensch) 473
Výroba v USA. (Waren-Pearson) 479
Výroby zemědělské podmínky v Polsku (Henser) 158
Výroční zpráva německé bramborářské společnosti 386
Vyrovnávací počet v zeměd. pokusnictví (Moldenhauer) 63

Zadlužení zemědělců v Německu 477
Zahradnické kultury v Německu (Diel) 163
Zájmů zemědělských ochrana (Černý) 382
Zaměstnanosti zemědělských dělníků zvýšení v zimě (Kuhn) 384
Zásobování Podkarpatské Rusi mlékem (Miláček) 479
Zcelování selských usedlostí (Bill) 64
Zelenina a ovoce v Německu (Ludwig) 279
Zemědělství kraje Livingston (Warren) 280

IV. Zemědělské stroje, stavby a průmysl (technologie), meliorace a vodní hospodářství.

Amoniakálných hnojiv zlepšení výroby (Pincas) 391
Auto nákladní, plynem dřevním poháněné (Meuth) 76

Bramborová mouka jako přísada do pečiva 280
Bramborová mouka — povinná příměs v Italii 280

Divy techniky (Kollmann) 286
Dopravní problémy v zemědělství (Foedisch) 77
Dopravník šikmý (Lengsfeld) 485
Drenáž krtčí v Anglii 285
Drenáž krtčí v Německu (Jůva) 80
Drenáž Sackova (Knechtel) 393
Drenáže hatové (Vogl) 285
Drenážní spojky trativodní (Chmelíček) 285
Dřevo v hospodářství (Erdmans) 485
Dusíkatých látek výroby oživení (Pincas) 391

Strana

Inženýr hospodářský (Prion) 285

Kol traktorů ráfování pneumatikami (Thaerensis) 73
Kola gumová pro traktory (Mayer) 172
Kola traktorová s pneumatikami 73
Kola vozová, novodobá, stanovení odporu (Mayer-Lengsfeld) 484
Konference o umělých hnojivech 390
Kroužková ložiska (Singer) 481

Meliorace italské (Busse) 285
Meliorace na Slovensku 395
Meliorace půdy 487
Meliorace půdy (Blanck) 486
Meliorace v Italii (Güntschel) 487
Meliorace v mezinárodním jednání 78
Meliorace v SSSR. (Jaeger) 79
Meliorace v SSSR. (Turczynovicz) 284
Meliorace závlahová (Smolík) 489
Meliorací oceňování katastrální (Zelený) 180
Meliorační činnosti pokles v Čechách (Racek) 80
Meliorační investice — pokles (Lom) 488
Meliorační krise překonání (Schubert) 179
Meliorační krise (Stejnek) 179
Meliorační výstava v Berlíně 396
Meliorační výzkumnictví v ČSR. (Horák-Stehlík) 177
Motory — pohon dřevným plynem (Kettner) 282

Nářadí mazání postřikováním (Steinmetz) 74

Odstředivka v mechanické analyse (Wolf) 286
Olej motorový — posouzení znehodnocení podle vzhledu (Steinitz) 74
Oleje dobré a levné pro traktory (Ebertz) 172
Oleje motorového znehodnocování generát. plynem (Kühne-Koch) 281

Pneumatiky balonové pro traktory (Meyer) 171
Polehlého obilí žetí (Mertens) 392
Propagace techniky (Coudenhove-Kalergi) 284
Přehrady údolní ocelové (Popper) 78

Radlic ostření — uspořádání kovářské výhně (Jenensis) 283
Rozmetadlo hnojiv nové (Victor) 74
Ruch zemědělský — pokles 489

Řezaček zkoušky (Fischer) 173
Řezačka bubnová s výfukem (Tangermann) 172

Spojky potrubní — zkoušky (Fischer) 481
Stanice čisticí — zkoušky (Fischer) 173
Stroje a nářadí pro jarní polní práce (Jenensis) 175
Stroje a nářadí pro louky a pastviny (Sybel) 175
Stroje na hospodářské výstavě v Paříži (Vormfelde) 170
Stroje nové v posledních čtyřech letech (Görg) 281
Strojů hospodářských ústav severokavkazský (Foedisch) 170
Strojů hospodářských výroba v SSSR. 73

Šrotovníků zkoušky v Německu (Martiny) 76

Topné přístroje pro domácnost (Fischer) 482
Traktor Holder — zkouška (Vormfelde) 282
Traktor Lanz — Bulldog 171
Traktor Massey-Harris — zkouška 72
Traktorů zkoušení (Ebertz-Meyer) 482
Traktory a karburátory pro těžší paliva 394
Traktory na výstavě v Berlíně (Meyer) 392

Strana

Traktory — seřízení magnetek motorů (Schmidt) 171
Traktory v ČSR. 483
Třidič bramborů (Fischer) 75

Úrazy elektřinou v zemědělství (Passavant) 485

Vazač slámy spojený s výfukem (Fischer) 75
Vod odpadových elektrické čištění (Schmitz) 176
Vod odpadových zužitkování v Německu (Heilmann) 176
Vodárny domácí Sigmund (Wirth) 481
Vody spotřeba 398
Výběhy pro dobytek (Kloth) 486
Vyorávání bramborů do zásoby (Schmidt) 75
Vyorávače bramborů — zkoušky (Salomon) 174

Zadešťování odpadovými vodami (Carl) 394
Zadešťování se snadnějším přenášením rour (Lanninger) 79
Závlaha odpadovou vodou (Kohlschütter) 81
Závlaha postřikem (Vrbenský) 490
Zprávy vodohospodářského ústavu ukrajinského 286

Žentour novodobý (Fischer) 484
Žentour novodobý (Ebertz) 283

Dr. h. c. ANTONÍN ŠVEHLA
jako ministerský předseda u základního kamene novostaveb čes. vysokého učení technického v Praze-Dejvicích, dne 21. VI. 1925.

Příloha »Zemědělského Archivu« číslo 9—10, ročník XXIV., 1933

Za drem techn. věd h. c. ANTONÍNEM ŠVEHLOU.

Čím neobyčejnější zjev ze života odchází, tím méně je zapotřebí vzpomínati na jeho památku všech činů, které vykonal. Jsou známy — a mluví samy.

Selský synek, jenž se narodil r. 1873 v Hostivaři na gruntu, který jeho předkové z pokolení do pokolení vzdělávali, vkročil po absolvování hospodářské školy energicky do života, jsa hnán touhou po zdokonalování, podporován vrozeným talentem organisačním a veden jasným, praktickým rozumem a schopností, prohlédati události i směr vývoje. Neobyčejná síla vůle a pracovitost doplňovaly Švehlovu duševní výzbroj a s ostatními jeho vlastnostmi opatřovaly podmínky a záruky jeho osobního proniknutí i zdaru velikých cílů.

Jeho veřejnou činnost lze rozvrhnouti na tři období stálého vzrůstu:

V prvním období se počíná uplatňovati politicky v agrární straně; jako mladý muž je zvolen do výboru Sdružení českých zemědělců, čes. odboru rady zemědělské a tiskařského a vydavatelského družstva rolnického, jehož se stal již ve 30 letech předsedou. Velmi pronikavě zasahoval do vývoje celé politické organisace venkovského lidu; možno říci, že agrární strana rostla s ním. Ale již v této předválečné době, kdy Švehla se stává vůdcem našeho lidu zemědělského, jeho význam přerostl rámec jeho vlastní strany; vystihuje to nejlépe známý výrok vídeňského listu „Neue Freie Presse", jenž r. 1912 o něm napsal, že ve vesnici nedaleko Prahy žije *sedlák, který je skutečným vládcem české politiky.*

V druhém období — od vzniku světové války do obnovení státní samostatnosti — stává se Švehla z vůdce strany agrární už plnou měrou vůdcem národa, *postavou všenárodní.* Dává se zcela do služeb zápasu za dosažení všenárodního politického cíle, vyvíjí veliké úsilí o soustředění, sjednocení domácí politické fronty proti Rakousku, jest podle písemného přiznání Vlastimila Tusara, politika zcela jiné stranické orientace, *„šéfem generálního štábu české revoluce".* A i tu uplatňuje jak svůj hluboký, lidský cit, tak i praktického, konkretního technického ducha: pro veliké politické plány nezapomíná na nutné hospodářské předpoklady, včleňuje České srdce a pak Hospodářskou jednotu do závěrečných akcí vyživovacích, aby byl zachráněn dorost národa a aby se Vídni nepodařilo vyhladověním oslabiti odbojnou vůli českého národa. A když se konečně přiblížil den vítězství, Švehla, jako dobrý hospodář, pamatuje zase na to, jak zabezpečiti výživu lidu, jako první podmínku klidu a pořádku v osvobozeném státě; přejímá nejprve jménem Národního výboru Obilní ústav a pak společně s ostatními muži 28. října láme formálně i věcně všecka pouta, kterými jsme byli přikováni k rakouskému mocnářství.

Dovolávati se hlasů třeba politických odpůrců Švehlových o jeho významu *v třetím období* — při budování Československé republiky — bylo by již zbytečné. Byl' Švehla obecně uznáván za hlavu naší politiky, za národní autoritu, které dbali, ke které se obraceli a od níž čekali moudrou radu i energickou nápravu příslušníci a politikové

všech směrů, stojících na půdě státu. *Švehla odešel jako muž důvěry celého národa.* A způsob, jakým odešel, tuto důvěru a lásku národa ještě zesílil a utvrdil.

Pražské vysoké zemědělské učiliště vzpomíná Švehly vděčně již za svůj vznik r. 1906, neboť Švehla byl mezi těmi, kdož usilovali, aby založení této školy bylo dáno do podmínek vstupu české delegace do vídeňské vlády. Škola měla v něm po všechny časy pevnou oporu. On se také postavil r. 1920 za zachování lesnického studia na pražské zemědělské fakultě.

Pronikavě zasáhl do organisace českého vysokého technického školství v Praze jako předseda vlády tím, že se vláda usnesla, aby dosavadní česká vysoká škola technická v Praze, složená z jednotlivých oborů, byla přeměněna na vysoké učení technické se sedmi organisačně i finančně samostatnými školami, spojenými po způsobu organisace university jen jedním společným senátem v čele s rektorem. Zároveň bylo usneseno, aby se zahájily v Dejvicích stavby nových budov pro toto technické učení a v časovém pořadí těchto staveb bylo budově vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství přiřčeno druhé místo (hned po vys. škole chemického inženýrství).

Vysoká škola zemědělského a lesního inženýrství při českém vysokém učení technickém v Praze z vděčnosti a aby vyjádřila uznání nesmírných zásluh Švehlových o *budování státu, o vysoké školství technické a zemědělské i lesnické zvláště,* navrhla r. 1925 akademickému senátu vysokého učení technického, aby Švehlovi byla udělena nejvyšší pocta, které vysoké školy podle dávných tradic a zákonů mohou dáti, totiž *hodnost čestného doktora.* Akademický senát tento návrh jednomyslně schválil.

Když žádost velikého mrtvého, aby byl pohřben jako rolník ze svého rodného statku na hostivařský vesnický hřbitůvek, odhalil zase demokratickou velikost jeho ducha, jest ještě patrnější, jak správně bylo vystiženo Švehlovo cítění a smýšlení, když diplom o doktorátu zněl, že se uděluje čestný doktorát technických věd „Ant. Švehlovi, rolníku v Hostivaři". Nic více, ač Švehla byl v té době již opětovně předsedou vlády.

Aby zdůraznila obzvláštní význam návrhu na udělení čestného doktorátu Antonínu Švehlovi, pražská vysoká škola zemědělská *nenavrhla od té doby za života Švehlova — tedy za osm let — již žádného dalšího čestného doktora.*

Bylo vysloveno mínění, že Ant. Švehlovi přísluší spíše doktorát filosofie, za jeho ideologii selství, než věd technických. Je to však nepochopení podstaty jeho ducha, jak ukazují příležitostné projevy jeho. Při kladení základního kamene pro novou techniku v Dejvicích Ant. Švehla, klepaje na kámen, ocenil význam technické kultury takto:

„Blahobyt národa jest založen na tvůrčí práci lidské. Dáti lidské práci řád dokonalé účelnosti, jest hlavním úkolem technika. Kladouce základní kámen k budovám vysokých škol technických, vyslovujeme přání: aby ti, kteří vysoké školy technické budou zde absolvovati, dobře splnili svůj úkol právě touto účelnou organisací tvůrčí práce a přispěli tak k blahobytu národa."

Když pak byl Švehlovi předáván diplom doktorský — bez ceremonielu, jak si přál — rozhovořil se Švehla skvěle o významu, jaký má právě pro náš stát technická práce: na vynalézavosti, schopnosti vyrovnávat nepříznivou vnitrozemskou polohu, tvar i strukturu hospodářskou a sociální právě Československa, záleží namnoze rozsah výroby a tedy i blahobyt obyvatelstva našeho; naše výroba jest do značné míry odkázána na zušlechťování dovezených surovin a vývoz hotových výrobků z nich a jest proto úkolem českého technika, aby tento zušlechťovací výrobní proces byl co nejúspěšnější, neboť pak z něho vybude pro pracující vrstvy co nejvyšší důchod pracovní.

Pravda — Švehla se rád zahloubával do otázek, které možno nazvat filosofickými, zejména ve vztahu k půdě, k rázu zemědělské výroby a k člověku půdy. Byla to jeho láska, hledal v tom i osvěžení. Ale když *politicky tvořil, projevoval ducha čistě technického, konkretního.* Na důkaz toho uvedl jsem ve vzpomínce na zesnulého (v časopisu „Venkov") výňatky z rozhovorů spisovatele Karla Čapka se Švehlou při jeho posledním pobytu v Karlových Varech, které tento uveřejnil v „L. N.": „... nevycházím od toho, co by mělo býti a co je lepší, ale od toho, co je ..." I ty „diagramy a geometrické obrazce, které při svých výkladech rýsoval holí na zemi, aby znázorňoval logickou kostru svých výkladů," jak K. Č. vzpomíná, ukazují metodu technického myšlení. Svědčí o tom i jeho kritické věty o intelektuálech, kterými myslel právě „filosofy". „Vy intelektuálové mluvíte pořád o krisích a problémech, ale skutečnost netápá, ani nebloudí, to jenom tápá a bloudí Vaše filosofie."

S „intelektuály" ovšem sám stále pracoval, kladl váhu na účast odborníků i v své politické straně, v níž se snažil soustřediti samostatné hospodáře — jako zemědělskou inteligenci i zaměstnance a venkovské živnostníky. Šlo mu právě o souhru, o souladné doplňování jedněch s druhými. Ani v tom nepřestával na vlastní straně, jeho příznačnou schopností — a vzácnou schopností — bylo právě *spojovat k harmonické spolupráci,* ne rozdělovat. Tak chtěl a dovedl soustřeďovat i rozdílné stranické a politické tábory k společnému postupu, jednotnému nebo aspoň se doplňujícímu, ať za války, ať v samostatném státě.

Vybudoval svou stranu jako základ veškeré politiky národní a státní, tak jako zemědělský lid v hospodářském snažení i v sociálních proudech doby představuje skutečnou hospodářskou a sociální podstavbu národa. Vycházel opravdu ve své činnosti stále „z toho, co jest", z reálné skutečnosti; naučil se už svým selstvím bráti v počet nezměnitelné síly přírodní a hospodářské zákony a souvislosti.

Byl velkým nejen jako státník, ale také jako člověk. Neboť jeho život, jeho způsob života nebyl — jak se to často stává — v rozporu s tím, co hlásal, ale v naprostém souladu. Nikdy nešel za zájmem osobním, nikdy za vnějším leskem a slávou. Demokracii a selství vyrovnával a hlásal demokraticky a selsky žil, zemřel a jako prostý rolník se dal pochovat.

Selský odkaz Švehlův vybočuje ostatně i z hranic našeho národa a státu. Přispěl nemálo i zemědělskému hnutí jiných národů, *mezinárodnímu zemědělství,* jak napořád uznávají a zdůrazňují ve svých projevech o smrti vůdce československých zemědělců politické i odborné organisace a instituce zemědělské zahraniční.

Největším jest a zůstane Švehlův odkaz národu. Vzkázal-li Švehla své straně, že „účty mezi ním a stranou jsou vyrovnány", lze tento vzkaz rozšířiti na celý národ. Švehla dal národu všechen svůj čas, své schopnosti, své zdraví, nakonec i život. Sloužil vlasti dobře a poctivě, z celé duše a ze všech sil, bez výhrad, bez podmínek, bez nároků na odměnu.

A národ mu za to dal, co nejvyššího dáti může — svou *důvěru.* Ta učinila ze Švehly vůdce s autoritou dobrovolně uznávanou, ne vynucenou, s autoritou demokratickou. V diktatuře může být postavení vůdcovské založeno na mocenských prostředcích, které má diktátor po ruce — na kázni. V demokracii vynese k vůdcovství jen důvěra lidu, jen ta zjednává vůdcovskou autoritu. Získati trvalou důvěru lidu — ne chvilkovou přízeň a oblibu — lze pak jen skutečnou, obětavou, nezištnou prací pro národ a stát, *odvahou i k nepopularitě,* říkati lidu pravdu vždy a všude, i když je trpká, i když ji slyší nerad. Lid se musí přesvědčiti, že tomu, co vůdce hlásá, sám opravdu věří, že je to též jeho vnitřní přesvědčení, za kterým stojí a s kterým padá — a podle kterého také sám žije. Důvěra lidu — jak Švehlův vzor a odkaz mladým ukazuje — je výsledek dlouholetého úsilí, plného mnohých hořkostí, úspěchů, vítězství i zklamání. Důvěřovat trvale a úplně může lid jen tomu, o kom ví, že si oblibu lidu *nechce kupovat* lichocením, zalháváním pravdy, hlásáním toho, *co se líbí.* Autority, o důvěru lidu se opírající, nabude jen ten, kdo naopak prokáže, že je hotov uvrhnouti na sebe i chvilkovou nenávist obhajobou věcí nepopulárních, vyžaduje-li toho skutečné dobro lidu, národa, dobro obecné.

Řekne-li se o státníkovi anglickém nebo francouzském, že byl autoritou v svém národě, je to mnoho, ale co je to proti muži, o kterém se může říci, že byl autoritou v národě *našem,* v národě tříštěném fanatickými boji stranickopolitickými a osobními v míře jinde nebývalé, v národě rozeklaném církevně, v národě přímo tradičně nesvorném a rozváděném! Jak výjimečný duch to musil býti, když přece v národě *našem* dospěl k této metě — pro muže veřejně působícího nejčestnější! Snad by bylo k tomu vskutku ani nestačilo bohatýrství ducha, bylo třeba ještě i *kouzla osobnosti,* které Švehlu vyneslo na místo *muže důvěry národa československého.*

Kdo uvědomuje si hrůznou roztříštěnost našeho národa, jak nepociťoval by trpkého osudu, který odchodem Švehlovým národ *právě v této době* postihl. Nechť tedy z tohoto vzoru člověka, který ve svých žilách měl krev i zkušenosti selských předků, čerpají vůdcové lidu i národ aspoň posilu a nechť zejména mladí — od pokolení k pokolení — o to pečují, aby z mravního odkazu Švehlova ničeho nebylo ztraceno.

Dr. VL. BRDLÍK.